

EKOSYSTEMTJÄNSTANALYS

Enligt Göteborgs stads checklista:

"Bedömning av behov av kompensationsåtgärder - Ekosystemtjänster inkl rekreation och biologisk mångfald"

2022-11-24 (rev. 2023-01-02)

PLAN/PROJEKT:

*Detaljplan för
GULLRISET 2
Skoftebyn*

HANDLÄGGARE:

*ELIN HOLGÉRUS, Landskapsarkitekt Plankontoret/GataPark-kontoret
STINA GJERTSEN, Planhandläggare Plankontoret
ANNA THORÉN SKROTKE och FRIDA KVIBLING, Miljöhandläggare
Miljkontoret*

VARFÖR EKOSYSTEMTJÄNSTANALYS:

Ekosystemtjänster är en benämning på funktioner och nyttor som ekosystemen levererar och som på något sätt gynnar oss människor. Att synliggöra ekosystemtjänsternas värde och bidrag till människans välfärd är viktigt för att vi ska kunna fatta väl underbyggda beslut i olika sammanhang. I Trollhättan är målsättningen att ekosystemtjänsters värde ska bli en naturlig del både i samhällsplanering och näringslivsutveckling. I detaljplaneprocesser som prövar lämpligheten för bostäder används ekosystemtjänstanalys dels för att identifiera vilka befintliga värden och nyttor en plats gröna strukturer bidrar med idag med syftet att förhindra vi bygger bort dessa i onödan. Det handlar också om att ta tillkommande behov i beaktande och lyfta eventuella behov av att bevara, stärka eller skapa grönska som kan bidra till en god boendemiljö.

METOD:

Som en del i att studera planområdets gröna strukturer och identifiera och bedöma påverkan på ekosystemtjänster prövades checklistan *Göteborgs stads bedömning av behov av kompensationsåtgärder avseende Ekosystemtjänster inkl. rekreation och biologisk mångfald*. I arbetet medverkade ett flertal tjänstemän från samhällsbyggnadsförvaltningen i ett försök att fånga upp ett brett perspektiv på både befintliga ekosystemtjänster samt identifiera potential för utveckling (bevara/skapa/stärka) i enlighet med planens syfte.

Analysen gjordes tidigt i planhandläggningsprocessen innan alla detaljer kring exakt ytanspråk för olika markanvändningar klarlagts. Att analysen gjordes i ett tidigt skede ger en möjlighet att bevara eller minimera påverkan på ekosystemtjänster genom anpassning av planen. Det innebär samtidigt att det kan vara svårt att bedöma värde eller den påverkan exploateringen kan komma att utgöra. Där detta bedöms osäkert pekar analysen ut behov av utredning inom ramen för planarbetet. Om det inte visar sig möjligt eller skäligt att bevara eller minimera påverkan på identifierade ekosystemtjänster med större värde kan den negativa påverkan kompenseras. Resultatet redovisas i planhandlingarna.

CHECKLISTANS URSPRUNG:

I Göteborgs stad används kompensationsåtgärder för att säkerställa att invånare även i framtiden har tillgång till natur- och rekreationsområden och andra ekosystemtjänster samtidigt som att staden växer. För bedömning om när kompensation kan vara rimligt se vidare på s.3 i checklistan *Göteborgs stads bedömning av behov av kompensationsåtgärder* och för mer information om Göteborgs riktlinjer för kompensation för ekosystemtjänster se "*Kompensationsåtgärder för ekosystemtjänster i plan och exploateringsprojekt i Göteborgs stad*" (2018-03-20).

Då analysen gjorts enligt Göteborgs metod hänvisas det till ursprungskällan för mer information angående checklistans tillvägagångssätt (s.2),

räkneexempel (s.3) samt Beskrivning av ekosystemtjänster (s.5).

KÄLLHÄNVISNING:

Checklistan *Göteborgs stads bedömning av behov av kompensationsåtgärder*:

<https://goteborg.se/wps/wcm/connect/0f5bfd-fc-4e26-4737-9b99-929ed23755c8/Checklista%2Bkompensations-%C3%A5tg%C3%A4rder%2Bekosystemtj%C3%A4nster.pdf?MOD=AJPERES>

Kompensationsåtgärder för ekosystemtjänster i plan-och exploateringsprojekt:

<https://goteborg.se/wps/wcm/connect/7cc2820f-bdc0-409f-9164-2ec029c8f1fb/Kompensations%C3%A5tg%C3%A4rder+f%C3%B6r+ekosystemtj%C3%A4nster+i+plan-+och+exploateringsprojekt+i+G%C3%B6teborgs+Stad.pdf?-MOD=AJPERES>

KULTURELLA EKOSYSTEMTJÄNSTER

Ekosystemtjänst/ Funktion	Förekomst:	Påverkan: - Negativ 0 Ingen + Positiv	Värde: 1:Litet 2:Måttlig 3:Stor	X	Exploaterings påverkan: 1:Litet 2:Måttlig 3:Stor X:Osäkert	=	Poäng: ≥4 kräver kompensation	Beskrivning:
Pedagogik	☐ Ja ☒ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +		X		=		
Hälsoeffekter	☒ Ja ☐ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +	1	X	X	=	?	Ej enligt checklistans definition "Grönt i närhet till vårdinrättningar, skolor etc" men visst bidrag genom visuell grönska samt krontäckningsgrad vilket kan bidra till fysisk och mental hälsa. Planens föreslagna användning gör dock att denna ekosystemtjänst föreslås bevaras/skapas/stärkas genom gestaltning för en god boendemiljö.
Estetik, landskap	☒ Ja ☐ Nej	☒ - ☐ 0 ☐ +	1-2	X	-	=	1-4	Siktlinjen/visuella kopplingen mellan Kronosseparken och Starkoddersparken skulle troligen påverkas negativt av föreslagen byggnadsvolym pga dess läge+höjd. Planen har viss potential att skapa/stärka värdet av utblick i gestaltning av bostadsgården. Befintliga äldre tallar bidrar till karaktär och koppling till Starkoddersparken intill som vore värdefullt att bevara .
Bad	☐ Ja ☒ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +		X		=		

KULTURELLA EKOSYSTEMTJÄNSTER

Ekosystemtjänst/ Funktion	Förekomst:	Påverkan: - Negativ 0 Ingen + Positiv	Värde: 1:Litet 2:Måttlig 3:Stor	X	Exploaterings påverkan: 1:Litet 2:Måttlig 3:Stor X:Osäkert	=	Poäng: ≥4 kräver kompensation	Beskrivning:
Blomning	☒ Ja ☐ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +	1	X	X	=	<4	Mindre värde i naturparti, vårflor noterades vid platsbesök. Eventuellt någon blommande buske eller träd. Bevara/skapa/stärk ekosystemtjänst i gestaltning för en god boendemiljö.
Bollsport	☐ Ja ☒ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +		X		=		
Båtliv	☐ Ja ☒ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +		X		=		
Evenemang	☐ Ja ☒ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +		X		=		

KULTURELLA EKOSYSTEMTJÄNSTER

Ekosystemtjänst/ Funktion	Förekomst:	Påverkan: - Negativ 0 Ingen + Positiv	Värde: 1:Litet 2:Måttlig 3:Stor	X	Exploaterings påverkan: 1:Litet 2:Måttlig 3:Stor X:Osäkert	=	Poäng: ≥4 kräver kompensation	Beskrivning:
Fiske	☐ Ja ☒ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +		X		=		
Grön oas	☒ Ja ☐ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +	1-2	X	X	=	<4	Sett till kontexten med mycket grönska omkring ej solklar "grön oas". Naturparti bidrar dock med lummighet/grönska, värdet litet/måttligt. Bevara/skapa/stärk ekosystemtjänst på bostadsgården i gestaltningen.
Gatusport	☐ Ja ☒ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +		X		=		
Kulturhistoria	☒ Ja ☐ Nej	☒ - ☐ 0 ☐ +	1	X	X	=	<4	Litet värde i äldre karaktärsgivande träd (tallar), större i äldre alm som ev är skyddsvärd men sjuk (almsjukan) och troligen kommer behöva fällas pga. placering intill g/c-väg. Positivt om någon äldre tall kan bevaras i gestaltningen.

KULTURELLA EKOSYSTEMTJÄNSTER

Ekosystemtjänst/ Funktion	Förekomst:	Påverkan: - Negativ 0 Ingen + Positiv	Värde: 1:Litet 2:Måttlig 3:Stor	X	Exploaterings påverkan: 1:Litet 2:Måttlig 3:Stor X:Osäkert	=	Poäng: ≥4 kräver kompensation	Beskrivning:
Lek	☐ Ja ☐ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +	?	X		=		<p>Vet ej, ev litet värde som bostadsnära natur i slänt.</p> <p>Viktigt att skapa/stärka ekosystemtjänst på bostadsgården i gestaltning för tillkommande bostäder.</p>
Motion	☐ Ja ☒ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +		X		=		
Mötesplats	☐ Ja ☒ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +		X		=		Viktigt att skapa/stärka ekosystemtjänst på bostadsgården i gestaltning för tillkommande bostäder.
Naturupplevelse	☐ Ja ☒ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +		X		=		

KULTURELLA EKOSYSTEMTJÄNSTER

Ekosystemtjänst/ Funktion	Förekomst:	Påverkan: - Negativ 0 Ingen + Positiv	Värde: 1:Litet 2:Måttlig 3:Stor	X	Exploaterings påverkan: 1:Litet 2:Måttlig 3:Stor X:Osäkert	=	Poäng: ≥4 kräver kompensation	Beskrivning:
Hobbyodling	☐ Ja ☒ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +		X		=		Potential att skapa möjlighet för på bostadsgården i gestaltning för tillkommande bostäder.
Picknick	☐ Ja ☒ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +		X		=		Potential att skapa möjlighet för på bostadsgården i gestaltning för tillkommande bostäder.
Promenad	☐ Ja ☒ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +		X		=		Definition gäller "ej mindre genomgångsplatser". Notera dock bef. stråk genom tomten, flera passerade under platsbesöket. Dock ej önskvärt att ordna offentlig passage genom gården för andra än boende, ekosystemtjänsten skippas i planen. Bör ej förväxlas med tillgänglighet för de boende.
Sällskapslek	☐ Ja ☒ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +		X		=		Definition gäller "Aktiviteter som ofta kräver ett visst utrymme (...)". Tillräcklig yta för vistelse, lek och umgänge bör skapas för de boende på bostadsgården.

KULTURELLA EKOSYSTEMTJÄNSTER

Ekosystemtjänst/ Funktion	Förekomst:	Påverkan: - Negativ 0 Ingen + Positiv	Värde: 1:Litet 2:Måttlig 3:Stor	X	Exploaterings påverkan: 1:Litet 2:Måttlig 3:Stor X:Osäkert	=	Poäng: ≥4 kräver kompensation	Beskrivning:
Utblick	☒ Ja ☐ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +	1	X	X	=	<4	Mindre värde som utblick (grönska) från angränsande villor som även bidrar med grön koppling till parken intill. Skapa/stärk på bostadsgården för tillkommande bostäder i gestaltningen.
Vattenupplevelse	☐ Ja ☒ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +		X		=		
Vila	☒ Ja ☐ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +	1	X		=	<4	Mindre värde som grön utblick i bef. kontext, troligen inte större värde för vila. Viktigt att skapa/stärka möjlighet till lugn och rekreation på bostadsgården i gestaltning för tillkommande bostäder.
	☐ Ja ☐ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +		X		=		

STÖDJANDE EKOSYSTEMTJÄNSTER

Ekosystemtjänst/ Funktion	Förekomst:	Påverkan: - Negativ 0 Ingen + Positiv	Värde: 1:Litet 2:Måttlig 3:Stor	X	Exploateringens påverkan: 1:Litet 2:Måttlig 3:Stor X:Osäkert	=	Poäng: ≥4 kräver kompensation	Beskrivning:
Vistelseplats	☒ Ja ☐ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +	1	X	X	=		Litet värde som vistelseplats för smådjur och insekter, fågelliv. Se även bilaga "Undersökning av miljöpåverkan"
Växtplats	☒ Ja ☐ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +	1-2	X	X	=		Litet värde i form av äldre tallar, lövträd och buskar i naturparti, äldre alm samt markvegetation. Naturparti föreslås bevaras samt flertalet grönytor och element skapas i föreslagen gestaltning (se landskapsutredning). Se även bilaga "Undersökning av miljöpåverkan"
Artrikedom	☐ Ja ☒ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +		X		=		Se checklistans definition, "värdekärna", ej tillämpligt här. Se även bilaga "Undersökning av miljöpåverkan"
Individrikedom	☐ Ja ☒ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +		X		=		Se även bilaga "Undersökning av miljöpåverkan"

*Undersökning av miljöpåverkan för Gullriset har genomförts av kommunens sakkunniga tjänstemän tillsammans med planförfattarna. Undersökning av miljöpåverkan är den analys som leder fram till ställningstagandet om en strategisk miljöbedömning behöver göras eller inte.

STÖDJANDE EKOSYSTEMTJÄNSTER

Ekosystemtjänst/ Funktion	Förekomst:	Påverkan: - Negativ 0 Ingen + Positiv	Värde: 1:Litet 2:Måttlig 3:Stor	X	Exploaterings påverkan: 1:Litet 2:Måttlig 3:Stor X:Osäkert	=	Poäng: ≥4 kräver kompensation	Beskrivning:
Rödlistad art	☐ Ja ☒ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +		X		=		Naturmiljön i det aktuella området bedöms inte ha förutsättningar att vara häckningsmiljö för de känsliga fågelarter som omfattas av artskyddsförordningens förbud. Se även bilaga "Undersökning av miljöpåverkan"
Ansvarsart	☐ Ja ☒ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +		X		=		Naturmiljön i det aktuella området bedöms inte ha förutsättningar att vara häckningsmiljö för de känsliga fågelarter som omfattas av artskyddsförordningens förbud. Se även bilaga "Undersökning av miljöpåverkan"
Fridlyst art	☐ Ja ☒ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +		X		=		Naturmiljön i det aktuella området bedöms inte ha förutsättningar att vara häckningsmiljö för de känsliga fågelarter som omfattas av artskyddsförordningens förbud. Se även bilaga "Undersökning av miljöpåverkan"
Kontinuitet/ naturlighet	☒ Ja ☐ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +	2	X	X	=	<4	Äldre alm ev skyddsvärd, dock drabbad av almsjuka och i ev behov av fällning pga placering intill g/c-väg. I övrigt litet värde i äldre tallar. Se även bilaga "Undersökning av miljöpåverkan"

*Undersökning av miljöpåverkan för Gullriset har genomförts av kommunens sakkunniga tjänstemän tillsammans med planförfattarna. Undersökning av miljöpåverkan är den analys som leder fram till ställningstagandet om en strategisk miljöbedömning behöver göras eller inte.

STÖDJANDE EKOSYSTEMTJÄNSTER

Ekosystemtjänst/ Funktion	Förekomst:	Påverkan: - Negativ 0 Ingen + Positiv	Värde: 1:Litet 2:Måttlig 3:Stor	X	Exploaterings påverkan: 1:Litet 2:Måttlig 3:Stor X:Osäkert	=	Poäng: ≥4 kräver kompensation	Beskrivning:
Spridnings- korridor	☐ Ja ☒ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +		X		=		Se även bilaga "Undersökning av miljöpåverkan"
Skyddszon	☐ Ja ☒ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +		X		=		Se även bilaga "Undersökning av miljöpåverkan"
Övrigt viktigt naturområde	☐ Ja ☒ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +		X		=		Se även bilaga "Undersökning av miljöpåverkan"

*Undersökning av miljöpåverkan för Gullriset har genomförts av kommunens sakkunniga tjänstemän tillsammans med planförfattarna. Undersökning av miljöpåverkan är den analys som leder fram till ställningstagandet om en strategisk miljöbedömning behöver göras eller inte.

REGLERANDE EKOSYSTEMTJÄNSTER

Ekosystemtjänst/ Funktion	Förekomst:	Påverkan: - Negativ 0 Ingen + Positiv	Värde: 1:Litet 2:Måttlig 3:Stor	X	Exploaterings påverkan: 1:Litet 2:Måttlig 3:Stor X:Osäkert	=	Poäng: ≥4 kräver kompensation	Beskrivning:
Vattenhållning/ utjämning	☒ Ja ☐ Nej	☒ - ☐ 0 ☐ +	1-2	X	3	=	3-6	En större yta på fastigheten kommer bebyggas vilket innebär negativ påverkan på infiltrationsförhållandena. Rekommendationer ur dagvattenutredningen arbetas in i gestaltungs-förslaget för att bevara/skapa/stärka ekosystemtjänsten (se dagvatten- samt landskapsutredning).
Vattenrening	☒ Ja ☐ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +	1	X	X	=	<4	Rekommendationer ur dagvattenutredning arbetas in i gestaltungs-förslag för att bevara/skapa/stärka ekosystemtjänst (se dagvatten- samt landskapsutredning).
Pollinering	☒ Ja ☐ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +	1	X	X	=	<4	Ev. mindre värde i befintlig naturparti. Ekosystemtjänsten föreslås bevaras/skapas/stärkas genom gestaltning (se landskapsutredning).
Lokalklimat	☒ Ja ☐ Nej	☐ - ☐ 0 ☐ +	1-2	X	X	=	?	Träd, buskar, gräs etc. bidrar med ekosystemtjänst, viktigt att skapa/stärka i gestaltning för tillkommande bostäder (se landskapsutredning).

